

Komisja Nadzoru Finansowego

Rekomendacja WFD

dotycząca
Wskaźnika Finansowania Długoterminowego

projekt

Warszawa, XXX 2024 r.

Wstęp

Niniejsza Rekomendacja (dalej: Rekomendacja, Rekomendacja WFD) wydana jest na podstawie art. 137 pkt 5 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – *Prawo bankowe* (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2324, z późn. zm.; dalej: ustawa *Prawo bankowe*), art. 11 ust. 1 oraz art. 67 ust. 2 ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 753, z późn. zm.).

Rekomendacja skierowana jest do banków krajowych.

Bank powinien przestrzegać i wprowadzać postanowienia niniejszej Rekomendacji w zgodzie z obowiązującymi regulacjami, w szczególności:

- Ustawą *Prawo bankowe*,
- Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. *w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych oraz zmieniającym rozporządzenie (UE) nr 648/2012* (Dz. Urz. UE z 2013 r., L 176 z 27.6.2013, str. 1, z późn. zm.).

Niniejsza Rekomendacja jest działaniem nadzoru w ramach przysługujących mu uprawnień w ramach tzw. drugiego filara, stąd niespełnianie wymogu WFD może mieć negatywny wpływ na ocenę BION lub może skutkować nałożeniem dodatkowego wymogu w zakresie funduszy własnych na podstawie art. 138 ust. 2 pkt 2 ustawy *Prawo bankowe* lub dodatkowego wymogu w zakresie płynności na podstawie art. 138 ust. 2 pkt 1 ustawy *Prawo bankowe*.

Komisja Nadzoru Finansowego oczekuje, że Rekomendacja WFD, stanowiąca załącznik do uchwały NrKomisji Nadzoru Finansowego z dnia r. (Dz. Urz. KNF poz.), zostanie wprowadzona przez banki nie później niż do dnia r.

Słowniczek stosowanych pojęć

Instrumenty AT1 – instrumenty w kapitale dodatkowym Tier I (ang. *Additional Tier 1*) zgodnie z art. 52 Rozporządzenia CRR.

CET1 – (ang. *Common Equity Tier 1*) kapitał podstawowy Tier I zgodnie z art. 50 Rozporządzenia CRR.

Instrumenty MREL – instrumenty zaliczane do zobowiązań kwalifikowalnych zgodnie z art. 2 pkt. 90a ustawy o BFG z wyłączeniem instrumentów Tier II, o których mowa w art. 72a ust. 1 lit. b Rozporządzenia CRR.

Kredyty dla gospodarstw domowych zabezpieczone nieruchomościami mieszkaniowymi – kredyty i pożyczki zaliczane do kategorii: *Kredyty i zaliczki dla gospodarstw domowych zabezpieczone nieruchomościami mieszkaniowymi* zgodnie ze sprawozdawczością FINREP.

MREL – (ang. *Minimum Requirement for own Funds and Eligible Liabilities*) minimalne wymogi w zakresie funduszy własnych i zobowiązań kwalifikowalnych określone zgodnie z Rozdziałem 4 Działu III ustawy z dnia 10 czerwca 2016 r. o *Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji* (t.j. Dz. U. 2024 poz. 487) (dalej: ustawa o BFG).

OCR – (ang. *Overall Capital Requirement Ratio*) współczynnik łącznego wymogu kapitałowego określony w załączniku II *Instrukcje dotyczące sprawozdawczości w zakresie funduszy własnych oraz wymogów w zakresie funduszy własnych w części II*, pkt 1.4 C03.00 – *Współczynniki kapitałowe oraz poziomy kapitału (CA3)*, ppkt 1.4.1. *Instrukcje dotyczące poszczególnych pozycji*, w pozycji 0160 Rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2021/451 z dnia 17 grudnia 2020 r. ustanawiającego wykonawcze standardy techniczne do celów stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do sprawozdań nadzorczych instytucji oraz uchylającego rozporządzenie wykonawcze (UE) nr 680/2014. (Dz.Urz. UE z 2021 r. L97 z 19.03.2021 z późn. zm.)

P2R – (ang. *Pillar 2 Requirements*) na potrzeby kalkulacji WFD oznacza dodatkowy wymóg (wyrażony w procentach) w ramach Filara 2 dotyczący funduszy własnych zgodnie z art. 138 ust. 2 pkt 2 ustawy Prawo bankowe.

Rozporządzenie CRR – Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych oraz zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (Dz. Urz. UE z 2013 r., L 176 z 27.6.2013, str. 1 z późn. zm.).

Instrumenty Tier II – instrumenty zaliczane do kapitału Tier II zgodnie z art. 63 Rozporządzenia CRR bez zastosowania art. 64 Rozporządzenia CRR.

TREA – (ang. *Total Risk Exposure Amount*) łączna kwota ekspozycji na ryzyko określona w art. 92 ust. 3 Rozporządzenia CRR.

Wartość bilansowa netto – rozumiana zgodnie ze sprawozdawczością FINREP.

WFD – określony niniejszą Rekomendacją Wskaźnik Finansowania Długotermiowego.

WPB – wymóg połączonego bufora (wyrażony w procentach) zgodnie z art. 55 ust. 4 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o *nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym* (t.j. Dz. U. 2024 poz. 559), oznaczający sumę

określonych w ww. ustawie: bufora zabezpieczającego, bufora ryzyka systemowego, bufora antycyklicznego oraz bufora innych instytucji o znaczeniu systemowym (tzw. O-SII) lub globalnych instytucji o znaczeniu systemowym (tzw. G-SII).

Rekomendacja 1

Definicja Wskaźnika Finansowania Długoterminowego

Rekomendacja 2

Stosowanie wymogu

Rekomendacja 3

Wysokość wymogu

Rekomendacja 4

Raportowanie wskaźnika WFD

Rekomendacja 1

Definicja Wskaźnika Finansowania Długoterminowego

1.1. Bank wyznacza wartość Wskaźnika Finansowania Długoterminowego zgodnie ze wzorem:

$$WFD = \frac{\sum_{j=1}^4 \left(\sum_{i=1}^{k_j} (m_{i,j} \cdot n_{i,j} \cdot FD_{i,j}) \right)}{\sum_{l=1}^2 s_l \cdot K_l},$$

gdzie:

l – rodzaj, w zależności od rodzaju oprocentowania, kredytów dla gospodarstw domowych zabezpieczonych nieruchomościami mieszkaniowymi,

K_l – wartość bilansowa netto l -tego rodzaju kredytów dla gospodarstw domowych zabezpieczonych nieruchomościami mieszkaniowymi w zależności od rodzaju oprocentowania,

s_l – waga dla l -tego rodzaju kredytów:

$$s_l = \begin{cases} 0,9 & \text{kredytów dla gospodarstw domowych} \\ & \text{zabezpieczonych nieruchomościami mieszkaniowymi} \\ & \text{oprocentowanych stałą lub okresowo stałą stopą procentową¹} \\ & \text{dla} \\ 1,0 & \text{pozostałych kredytów dla gospodarstw domowych} \\ & \text{zabezpieczonych nieruchomościami mieszkaniowymi} \end{cases}$$

j – kategoria instrumentów finansujących (nadwyżka kapitałowa, instrumenty AT1, Tier II, MREL, pozostałe długoterminowe finansowanie, listy zastawne),

k_j – liczba instrumentów zaliczonych do kategorii j ($j = 2, 3, 4$); w przypadku kategorii 1: $k_1=1$,

$FD_{i,j}$ – wartość i -tego instrumentu finansującego w j -tej kategorii,

$m_{i,j}$ – dla kategorii j ($j = 2, 3, 4$) współczynnik dla i -tego instrumentu finansującego z kategorii j , zależny od jego rezydualnego terminu zapadalności $t_{i,j}$; dla kategorii 1: współczynnik zależny od wartości,

¹ Preferencyjną wagę dla kredytów oprocentowanych stałą lub okresowo stałą stopą procentową można zastosować do kredytów oprocentowanych okresowo stałą stopą procentową, w przypadku których rezydualny termin obowiązywania okresowo stałej stopy procentowej wynosi co najmniej jeden rok. Wobec kredytów oprocentowanych okresowo stałą stopą procentową, w przypadku których rezydualny termin obowiązywania stałej stopy procentowej jest krótszy niż jeden rok, preferencyjna waga może zostać zastosowana tylko w sytuacji, gdy została już uzgodniona z klientem nowa stała lub okresowo stała stopa procentowa

$$m_{i,j} = \begin{cases} 0 & j = 1 \text{ oraz } FD_{1,1} < 0 \\ 1,4 & j = 1 \text{ oraz } FD_{1,1} \geq 0 \\ 1,1 & t_{i,j} \geq 5Y \\ 1,05 & \text{gdy } 4Y \leq t_{i,j} < 5Y \\ 1,00 & 3Y \leq t_{i,j} < 4Y \\ 0,95 & 2Y \leq t_{i,j} < 3Y \\ 0,90 & 1Y \leq t_{i,j} < 2Y \\ 0 & t_{i,j} < 1Y \end{cases}$$

$n_{i,j}$ – współczynnik dla i -tego instrumentu finansującego z kategorii j ($j = 2, 3, 4$), określający preferencyjne traktowanie zielonych instrumentów dłużnych spełniających standardy ICMA Green Bond Principles (ICMA GBP) lub EU Green Bond Standard (EU GBS); dla kategorii 1: $n_{1,1}=1$,

$$n_{i,j} = \begin{cases} 1,2 & \text{zielonych instrumentów dłużnych spełniających} \\ & \text{standardy ICMA GBP lub EU GBS} \\ & \text{dla} \\ 1,0 & \text{pozostałych instrumentów} \end{cases}$$

1.2. W liczniku wzoru określonego w rekomendacji 1.1 bank uwzględnia następujące kategorie instrumentów finansujących:

a) Kategoria 1 – nadwyżka kapitału CET1 ponad wymóg OCR, tj.

$$FD_{1,1} = TREA \cdot (\text{Współczynnik kapitałowy CET1} - \text{Wymóg OCR}),$$

gdzie

$$\text{Wymóg OCR} = 8\% + P2R + WPB.$$

Przy w kalkulacji wartości Kategorii 1 bank uwzględnia $FD_{1,1}$ z powyższej formuły tylko jeśli $FD_{1,1} \geq 0$ (w takim przypadku $m_{1,1} = 1,4$).

Jeśli $FD_{1,1} < 0$, to bank nie uwzględnia $FD_{1,1}$ w kalkulacji wartości Kategorii 1 (w takim przypadku $m_{1,1} = 0$), a wartość instrumentów AT1 i Tier II zaliczonych do Kategorii 2 pomniejsza o wartość bezwzględną $FD_{1,1}$, przyjmując następującą kolejność: najpierw redukowana jest wartość Instrumentów AT1, a potem wartość Instrumentów Tier II.

Dodatkowym warunkiem uwzględnienia dodatniej wartości $FD_{1,1}$ w kalkulacji wartości Kategorii 1 jest spełnianie wymogu określonego w art. 92 ust. 1 lit. d) Rozporządzenia CRR powiększonego o dodatkowy wymóg w zakresie funduszy własnych, uwzględniający ryzyko nadmiernej dźwigni, o którym mowa w art. 138 ust. 2 pkt 2) ustawy Prawo Bankowe oraz bufor wskaźnika dźwigni, o którym mowa w art. 92 ust. 1a Rozporządzenia CRR.

- b) Kategoria 2 – Instrumenty AT1 i Tier II zaliczane do funduszy własnych oraz instrumenty zaliczane do MREL inne niż fundusze własne²,
- c) Kategoria 3 – obejmuje następujące podkategorie:
- (i) wyemitowane dłużne papiery wartościowe² (w szczególności obligacje, bankowe papiery wartościowe, bankowe prawa pochodne, inne instrumenty dłużne, instrumenty dłużne związane z sekurytyzacją) niezaliczone ani do Kategorii 2 ani 4,
 - (ii) depozyty międzybankowe i zobowiązania kaucyjne³ oraz zaciągnięte kredyty/pożyczki na rynku finansowym (w tym pozyskane od międzynarodowych instytucji finansowych), które są przyjęte przez bank i nie mogą być wycofane przed kontraktowym terminem zapadalności, za wyjątkiem ew. opcji call, z wyjątkiem przyjętych zabezpieczeń (collateral) z tytułu wyceny instrumentów pochodnych⁴,
 - (iii) niewykorzystane linie kredytowe do bezwarunkowego pociągnięcia spełniające warunki określone w art. 34 Rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2015/61 z dnia 10 października 2014 r. uzupełniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do wymogu pokrycia wpływów netto dla instytucji kredytowych.
- d) Kategoria 4 – instrumenty dłużne w postaci listów zastawnych.

1.3. Instrumenty finansujące, o których mowa w rekomendacji 1.2 lit. c pkt ii, powinny być pomniejszone o lokaty i udzielone kredyty złożone przez banki na rynku finansowym z rezydualnym tenorem co najmniej 1 rok (z wyjątkiem takich, które posiadają opcję żądania wcześniejszej spłaty (opcja put) – tenor jest określany jako najwcześniejsza data realizacji takiej opcji dopuszczona w umowie; opcje wcześniejszej spłaty po stronie przyjmującej środki (opcja call) nie mają wpływu na uwzględnienie instrumentu do pomniejszenia).

² W przypadku, gdy posiadają opcję żądania wcześniejszej spłaty przez nabywcę (stronę finansującą – opcja put), tenor jest określany jako najwcześniejsza data realizacji takiej opcji dopuszczona w umowie; opcje wcześniejszej spłaty po stronie emitenta (opcja call) nie mają wpływu na zaliczenie instrumentu do WFD.

³ Zobowiązania kaucyjne mogą być zaliczone do wymienionej pozycji tylko, jeżeli posiadają klauzule braku możliwości wycofania przed kontraktowym terminem zapadalności (dla okresów $\geq 1Y$). Wówczas należy im przypisać termin zapadalności zabezpieczanego kredytu. W przypadku braku wskazanych powyżej klauzul, zobowiązań kaucyjnych nie uwzględnia się w wymienionej pozycji.

⁴ Standardowe zabezpieczenia (collateral) przyjęte od innego banku pod zabezpieczenie wyceny transakcji pochodnej nie mogą być zaliczane do licznika z uwagi na brak możliwości spełnienia wymogu wycofania przed kontraktowym terminem zapadalności, natomiast zobowiązania kaucyjne, które łączą w sobie finansowanie długoterminowe i collateral (niezależnie jakie pozycje zabezpieczają), a także posiadają klauzule braku możliwości wycofania przed kontraktowym terminem zapadalności (dla okresów $\geq 1Y$) mogą być zaliczone do licznika.

- 1.4. Pomniejszenia, o którym mowa w rekomendacji 1.3 dokonuje się w następujący sposób:
- a) do udzielonych lokat międzybankowych i należności kaucyjnych oraz udzielonych kredytów/pożyczek na rynku finansowym z terminem zapadalności co najmniej 1 rok stosuje się współczynniki zależne od rezydualnego terminu zapadalności określone w rekomendacji 1.1;
 - b) łączną wartość depozytów międzybankowych i zobowiązań kaucyjnych oraz zaciągniętych kredytów/pożyczek na rynku finansowym po zastosowaniu odpowiednich współczynników (P) pomniejsza się o łączną wartość lokat międzybankowych i należności kaucyjnych oraz udzielonych kredytów/pożyczek na rynku finansowym po zastosowaniu odpowiednich współczynników (A);
 - c) w przypadku gdy $A - P \geq 0$, to w kategorii instrumentów finansujących określonej w rekomendacji 1.2 lit. c pkt ii wykazuje się wartość 0.
- 1.5. W przypadku uwzględnianych w liczniku instrumentów finansujących zawierających opcję dla nabywcy uprawniającą do wcześniejszego wykupu instrumentu przed pierwotnie określonym terminem zapadalności instrumentu, termin zapadalności takich instrumentów powinien być określany analogicznie jak dla zobowiązań kwalifikowalnych w art. 72c ust. 2 Rozporządzenia CRR: w przypadku gdy instrument zawiera opcję wykupu możliwą do wykonania przez posiadacza przed pierwotnie określonym terminem zapadalności instrumentu, termin zapadalności instrumentu określa się jako najwcześniejszy termin, w którym posiadacz może wykonać opcję wykupu i zlecić wykup lub spłatę instrumentu.
- 1.6. W liczniku wzoru określonego w rekomendacji 1.1 bank przedstawia instrumenty finansujące wymienione w Kategoriach 2, 3, 4 w wartości bilansowej.
- 1.7. W mianowniku wzoru określonego w rekomendacji 1.1. bank przedstawia wartość bilansową netto kredytów dla gospodarstw domowych zabezpieczonych nieruchomościami mieszkaniowymi o rezydualnym terminie zapadalności co najmniej 1 rok z uwzględnieniem rezerw na ryzyko prawne i korekty wartości bilansowej brutto z tytułu ryzyka prawnego dotyczących aktywnych (niespłaconych) kredytów (o ile wartość tych rezerw i korekta wartości nie jest uwzględniona w wartości bilansowej netto kredytów niespłaconych).
- 1.8. Zarówno w liczniku, jak i mianowniku wzoru określonego w rekomendacji 1.1 bank uwzględnia wszystkie instrumenty, pozycje i produkty we wszystkich walutach przeliczonych na PLN po średnim kursie NBP z dnia odniesienia, o którym mowa w rekomendacji 2.6.

Rekomendacja 2

Stosowanie wymogu

- 2.1. Bank zobowiązany do spełnienia wymogów ustanowionych w częściach od drugiej do czwartej, części siódmej oraz siódmej A Rozporządzenia CRR na podstawie swojej sytuacji skonsolidowanej powinien wypełniać wymóg WFD na zasadzie skonsolidowanej (na najwyższym poziomie skonsolidowania w Polsce), zgodnie z postanowieniami Rozporządzenia CRR (konsolidacja ostrożnościowa).
- 2.2. Bank, który nie podlega konsolidacji zgodnie z rekomendacją 2.1 powinien wypełniać wymóg WFD na zasadzie indywidualnej.
- 2.3. Dokonując kalkulacji WFD zgodnie z rekomendacją 2.1 i 2.2 bank nie uwzględnia podmiotów zależnych z siedzibą poza terytorium Polski i swoich oddziałów zagranicznych.
- 2.4. Określone w niniejszej Rekomendacji instrumenty, pozycje i produkty zaliczane do WFD kalkulowane są na takim samym poziomie konsolidacji, dla której ustala się WFD. Przy czym w Kategorii 3 uwzględniane są wyłącznie instrumenty emitowane przez bank i jego podmioty zależne, będące bankami, konsolidujące się na potrzeby kalkulacji WFD.
- 2.5. Wymóg ma zastosowanie do banków, o których mowa w rekomendacji 2.1 i 2.2, dla których spełnione są oba poniższe warunki:
 - a) aktywa wynoszą powyżej 2 mld PLN;
 - b) udział wartości bilansowej netto portfela kredytów dla gospodarstw domowych zabezpieczonych nieruchomości mieszkaniowymi w aktywach wynosi powyżej 10%.
- 2.6. Bank wyznacza wskaźnik WFD wg stanu na 31 grudnia (dzień odniesienia).

Rekomendacja 3

Wysokość wymogu

- 3.1. Na dzień odniesienia 31 grudnia 2025 r. bank utrzymuje wskaźnik WFD na poziomie co najmniej 40%.
- 3.2. Począwszy od dnia odniesienia 31 grudnia 2026 r. bank utrzymuje wskaźnik WFD na poziomie co najmniej 50%.

Rekomendacja 4

Raportowanie wskaźnika WFD

- 4.1. W terminie do 31 stycznia roku następującego po dniu odniesienia, o którym mowa w rekomendacji 2.6 bank raportuje do UKNF wskaźnik WFD wyznaczony wg stanu na datę określoną w rekomendacji 2.6.

- 4.2. W terminie określonym w rekomendacji 4.1 bank raportuje również prognozę wskaźnika WFD określonego w rekomendacji 4.1 uwzględniającą planowany podział zysku.
- 4.3. W terminie dwóch tygodni od Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy zatwierdzającego podział zysku za rok poprzedni (jeżeli wystąpił) bank raportuje wskaźnik WFD wyznaczony wg stanu na datę określoną w rekomendacji 2.6 uwzględniający podział zysku zatwierdzony przez Walne Zgromadzenia Akcjonariuszy (obliczony zgodnie z Q&A EBA 2018_3822⁵).

⁵ https://www.eba.europa.eu/single-rule-book-qa/qna/view/publicId/2018_3822